

Sprawozdanie z Sesji Plenarnej CCBE - 25 listopada 2022

- Sesje Plenarne CCBE to całodniowe posiedzenia wszystkich delegacji wraz z prezydencją i pracownikami CCBE oraz zaproszonymi gośćmi - speakerami zewnętrznymi, a także byłymi Prezydentami CCBE / zazwyczaj udział bierze w takim posiedzeniu 150 - 200 osób /.
- W czasie ostatniej sesji 25 listopada 2022 w Brukseli Naczelną Radę Adwokacką reprezentował adw. Bartosz Grohman, wiceprezes NRA a zarazem przewodniczący Polskiej Delegacji do CCBE oraz p. mec. Maria Ślęzak, członek polskiej delegacji z ramienia KIRP a zarazem prezes CCBE w 2015 roku.

Prezes CCBE James McGuill otworzył sesję i przywitał delegację z Monako.

Zgłoszono kilka uwag wstępnych. James McGuill złożył sprawozdanie z działania Prezydium CCBE, omówił też działania na forum EU.

Przyjęto protokoły z posiedzeń Standing Committee.

Najistotniejsze sprawy podczas sesji to:

1. przyznanie dorocznej **nagrody CCBE za zasługi w zakresie obrony praw człowieka** ukraińskiemu samorządowi prawników UNBA oraz ukraińskiej prawniczkę Nadii Volkovej. Ich zasługi zostały nagrodzone przez zebranych długimi owacjami na stojąco.

Następnie głos zabrał Stefan von Raumer, który uzasadnił przyznanie nagrody Nadii Volkovej i UNBA. Stefan przypomniał, że ukraińscy adwokaci pracują pomimo wojny i bombardowań. Było wiele przypadków, kiedy sąd musiał przerywać rozprawy i kierować wszystkich do schronu. Trudno w takich okolicznościach wykonywać swoje obowiązki.

Chwile później Nadia Volkova połączyła się za pomocą łącza video. Podziękowała za okazane uznanie i prosiła o wspieranie Ukrainy w samotnej walce. Opowiedziała, że kiedy była małą dziewczynką, marzyła, aby być prawnikiem i zmieniać świat na lepsze. Nigdy jednak nie przypuszczała, że stanie się to jej wojenną rzeczywistością. Każdy może coś wnieść w ulepszanie świata. Wszystkie delegacje zgótowały jej owację na stojąco.

Następnie wręczono nagrodę dla UNBA. Odebrała ją prezes UNBA Lidia Izovitoba - Prezes UNBA i wiceprezes UNBA Valentin Gvozdiy. Przemówienie Lydii było przepełnione emocjami i łzami wdzięczności za uznanie i wsparcie. Przypomniała, że UNBA powstała 18 listopada 2012 i wtedy adwokatura ukraińska była już prawdziwie niezależna i samorządna. Wprowadzono mechanizmy regulacyjne, rejestracyjne i szkoleniowe.

1. Dokonano **wyboru nowej Prezydencji na 2023r.:**

Prezydentem został Panagiotis Perakis z Grecji

Pierwszym zastępcą Pierre- Dominique Schupp ze Szwajcarii

Drugim zastępcą Thierry Vickers z Francji

Trzecim zastępcą Roman Zavrsek ze Słowenii

Gościem Sesji Plenarnej była Salla Saastamoinen z Komisji Europejskiej, dyrektor generalny ds. cywilnej i gospodarczej sprawiedliwości i konsumentów oraz Marie Arena – przewodnicząca podkomisji Praw Człowieka Parlamentu Europejskiego.

Salla mówiła m.in. o zachowaniu tajemnicy adwokackiej. Omówiła przykłady zagrożeń rule of law w poszczególnych państwach. Nawiązała do wojny w Ukrainie i zagrożeń stąd wynikłych dla systemu wymiaru sprawiedliwości w Ukrainie. Znacząco wzrosło zagrożenie dla zachowania niezależności prawników. Zapowiedziała, że Komisja będzie wspierała prawników, gdzie tylko będzie można. Zachęcała do zacieśniania współpracy między organizacjami międzynarodowymi i współpracy z kolegami z Ukrainy. Proponowała ujednolicenie definicji przestępstw gospodarczych. W poszczególnych jurysdykcjach definicje nieco się różnią, co sprzyja unikaniu odpowiedzialności. Zapowiedziała też zmiany w zasadach definiowania procedur upadłościowych konsumentów.

Po wystąpieniu Sally Ondrej Leciak z delegacji słowackiej dopytywał o stanowisko Komisji Europejskiej w zakresie nadużywania aresztów tymczasowych oraz warunków w jakich osadzani są podejrzani. Salla odpowiedziała, że choć w jej spektrum dziana nie leży prawo karne, to zapewniła, że Komisja się temu przygląda i w przyszłym roku zostaną podjęte działania przez następną Komisję. Będą zaproponowane nowe zapisy w dyrektywach.

Z kolei Marie Arena omówiła działania Podkomisji Praw Człowieka Parlamentu Europejskiego. Wygłosiła też laudację na rzecz nagrodzonej Nadii Voilkovej. Marie jest aktywna w działaniach na rzecz praw człowieka. W 2019 udzieliła wywiadu, w którym opowiedziała czym zajmuje się podkomisja Praw Człowieka Parlamentu Europejskiego.

[\(przejdź do wywiadu\)](#)

Kolejne ważne sprawy, który były przedmiotem obrad w czasie Sesji Plenarnej to:

- zmiana do statutu CCBE o możliwości zawieszenia lub **wykluczenia członka CCBE** (po jego uprzednim wysłuchaniu), jeżeli kraj z jakiego pochodzi dany samorząd przestał być członkiem Rady Europy. Zmiany w statucie CCBE zreferowała Anne Brigitte Gammeljord. Zmiany przyjęto jednogłośnie.

- zmiana statusu członkowskiego samorządów **Ukrainy i Mołdawii** z członków obserwatorów na członków stowarzyszonych w związku z uzyskaniem przez te kraje statusu kandydatów do Unii Europejskiej. Roman Zavrsek zreferował temat a zmiany przyjęto jednogłośnie.

- Sprawy finansowe zreferowała Claudia Seibel. Budżet CCBE wynosi ok. 2 mln EURO rocznie. Koszty rosną. Omówiła rekomendację w zakresie proponowanych cięć kosztów operacyjnych. Stwierdziła, że należy ograniczyć wyjazdowe sesje i spotkania poza Brukselę. Zaproponowała organizację 1-2 Standing Committees w formie zdalnej. Poczynione w ostatnich 5 latach oszczędności pozwalają bezpiecznie pokrywać bieżące deficyty, ale cięcia kosztów zdają się niezbędne. Propozycję Komitetu Finansowego przyjęto. Claudia zaproponowała podwyżkę składek o 3.5%. Uchwalono budżet na 2023r. – w związku ze znaczącym wzrostem wszelkich kosztów działania CCBE składka członkowska na przyszły rok ulega podwyższeniu zgodnie z rekomendacją o 3,5%;

- przedstawiono informacje, że delegacje winny wysuwać **kandydatury na przewodniczących** następujących **komisji**: komisji ds. podatków, komisji ds. społecznej odpowiedzialności biznesu, komisji ds. prawa rodzinnego, komisji ds. samorządów obserwatorów (PECO), komisji ds. przeciwdziałania praniu brudnych pieniędzy;

- uchwalono dokument pod nazwą: **„Kluczowe zagadnienia z zakresu Społecznej Odpowiedzialności Biznesu przedstawione pod rozważę prawników i ich samorządów”**. W dokumencie znajduje się rys historyczny, ale przede wszystkim zawiera on szereg wskazówek na temat stosowania przez prawników – w ramach prowadzonej przez nich działalności zawodowej -

zasad, wynikających ze społecznej odpowiedzialności biznesu. Zawiera też szereg praktycznych uwag dla prawników – doradców podmiotów gospodarczych, które stosują zasady społecznej odpowiedzialności biznesu z własnej inicjatywy bądź dlatego, że są zobowiązane do tego przez przepisy prawa (duże przedsiębiorstwa). Temat zreferowała Alix Frank-Thomasser. Delegacje przyjęły stanowisko zaproponowane przez Alix. Chociaż delegacja włoska składała zastrzeżenie do treści stanowiska – Mec. Maria Ślęzak w imieniu polskiej delegacji poparła stanowisko Komitetu CSR.

- uchwalono uwagi CCBE odnośnie do Projektu nowej dyrektywy w sprawie **przeciwdziałania seksualnemu wykorzystywaniu dzieci**. Wniesione uwagi zmierzają przede wszystkim do zapewnienia należytej ochrony tajemnicy zawodowej prawników. Zostaną one przedstawione Komisji Europejskiej z nadzieją na wprowadzenie stosownych zmian do Projektu.

- uchwalono stanowisko CCBE w sprawie projektu rozporządzenia Komisji Europejskiej o **harmonizacji przepisów dotyczących dostępu do danych i używania danych**. CCBE uważa, że zakres tego rozporządzenia jest zbyt szeroki i nie zapewnia ochrony danych objętych tajemnicą zawodową prawników. W szczególności zwrócono uwagę, że winny być zdefiniowane takie pojęcia jak: „wyjątkowa potrzeba” czy „publiczna sytuacja nadzwyczajna” ponieważ brak tych definicji będzie prowadził do rozbieżnych interpretacji i w konsekwencji będzie dochodziło do naruszania praw podstawowych obywateli. Rozporządzenie winno wyraźnie zakazywać możliwości żądania danych objętych tajemnicą zawodową. Jiri Novak zreferował propozycję stanowiska w zakresie Data Act (propozycja roboczego stanowiska CCBE w sprawie uregulowania zasad dostępu fair do używania danych). Dokument zaproponowany przez Komitet IT został przyjęty.

- uchwalono rekomendacje CCBE w sprawie **nieodpłatnej pomocy prawnej dla migrantów**. Dokument ten postuluje zwiększenie dostępności pomocy prawnej dla tej grupy osób, upowszechnianie informacji o tym, że taka pomoc jest dostępna, konieczność objęcia szczególną opieką dzieci, którym w ich wędrówkach nie towarzyszą rodzice, konieczność zapewnienia przez Komisję Europejską większych środków na ten cel. W rekomendacjach podano wiele przykładów dobrych praktyk w tym zakresie. **Warto, aby na powstanie tego dokumentu zwrócić uwagę osób zajmujących się w naszym samorządzie pomocą dla migrantów, co ma w obecnej chwili szczególne znaczenie ze względu na obecność w Polsce milionów emigrantów z Ukrainy. Dokument referowała Noemi Alarcon Velasco.**

- uchwalono **Wytyczne w sprawie ustanowienia statusu prawników zagranicznych w krajach członkowskich CCBE**. W związku z tym, że zasady wykonywania zawodu przez prawników spoza Unii Europejskiej w krajach członkowskich regulują przepisy wewnętrzne każdego kraju Wytyczne mają charakter niewiążący, mogą jednak stanowić znaczącą pomoc dla poszczególnych samorządów. Temat referował Carlo Forte. Takie niewiążące wytyczne opisują model funkcjonowania zagranicznych doradców prawnych, włączając w to warunki do uzyskania uprawnień zawodowych i definicję praktyki prawnej zagranicznych prawników, którzy mogliby praktykować w krajach członkowskich CCBE. Dokument zawiera techniczne wsparcie w zakresie przedstawienia pytań które mogą być przydatne dla narodowych organizacji prawniczych w zakresie ustanawiania statusu takich osób w poszczególnych jurysdykcjach. Wytyczne przede wszystkim regulują kwestie dotyczące udzielania licencji oraz zakresu pomocy prawnej jaka może być świadczona przez prawników z tych krajów, a także obowiązujących ich zasad etyki i ich ewentualnej odpowiedzialności dyscyplinarnej.

- przedstawiono informację na temat działań CCBE, zmierzających do **pozyskiwania większych funduszy na szkolenie prawników**. Analiza CCBE wykazuje, że pozyskanie środków na projekty Komisji Europejskiej jest bardzo trudne (skomplikowane procedury) i niezwykle długo trwające. Stopień trudności powoduje, że samorządy same nie występują na ogół o przyznanie tych środków, przyłączają się raczej do projektów prowadzonych przez Europejską Fundację Prawników (ELF), która jest wysoko wyspecjalizowana w pozyskiwaniu środków na organizowanie różnorodnych szkoleń. Zwrócono uwagę na popularność webinarów – w tym roku zostały zorganizowane 3 webinaria przez CCBE i ELF, w których wzięły udział setki prawników – np. Inwigilacja i wpływ nowoczesnych narzędzi szpiegowskich na prawa człowieka ok. 800 uczestników. Webinaria okazały się jedną z najlepszych

form szkolenia- uczestnicy oszczędzają czas i pieniądze, które trzeba zaangażować dla uczestniczenia osobiście w szkoleniach. Organizator jest natomiast w stanie zaprosić wielu specjalistów z Komisji Europejskiej, czyli wiadomości z pierwszej ręki, a także bardzo dobrych speakerów na wydarzenie jedno dla tak ogromnej ilości osób (jeżeli byłoby kilka/kilkanaście takich seminariów to zaproszenia przez speakerów nie byłyby przyjęte). Apel do samorządów, aby szeroko promowały info o webinarach, nie tylko na stronie KIRP czy Adwokatura.pl ale także w izbach lokalnych. Peter McNamee zreferował plan działania dla 3-letniej perspektywy w zakresie poprawy dostępu do środków unijnych dla prawników z UE. W toku dyskusji zauważono, że wciąż środki na szkolenia prawników dystrybuowane są nierówno. Największymi beneficjentami są sędziowie i prokuratorzy. Trzeba zwiększyć nakłady na szkolenia adwokatów.

Podczas sesji wystąpili także:

Valentin Gvozdiy z UNBA podziękował za nagrodę. Przypominał, że w całej Ukrainie jest energetyczny blackout i omówił sytuację w Ukrainie jako krytyczną. Istnieje obawa jak obywatele przetrwają zimą. Podczas wojny UNBA mimo przeciwności rosła w siłę. Przyjęto wielu nowych członków, w szczególności młodszych adwokatów. UNBA świętowała niedawno swoje 10-lecie, jest młodą organizacją, sensu largo, albowiem średni wiek Ukraińskiego adwokata zrzeszonego w UNBA wynosi zaledwie 39 lat. Valentin Gvozdiy mówił o katastrofie w Ukrainie. Nie ma prądu, wody, internetu i komunikacji. Powtórzył obawy, że nie wie, jak Ukraińcy przeżyją zimą. UNBA zainicjowała „unbreakable centers” – centra/schrony dla obywateli aby naładować telefonu, latarki. Tam będzie Internet łączony za pomocą starlinka. UNBA zapewnia rejestr adwokatów online i jest kluczowe, aby taki rejestr utrzymać i zapewnić sdom do niego dostęp. Zaapelował o pomoc społeczności międzynarodowej w organizowaniu wyposażenia. Ukraińcy nie chcą pieniędzy bo nie da się i tak nic kupić w Ukrainie. Potrzebują generatorów prądu. Na sesji plenarnej obecna była także Lidiya Izovitoba – Prezes UNBA (Ukraińskiej Narodowej Rady Adwokackiej).

Laurent Petiti zabrał głos w zakresie stosowania sankcji nałożonych przez UE. Zwrócił uwagę, że sankcje są niejasne w odniesieniu do świadczenia pomocy prawnej przez zatrudnionych w korporacjach prawników na Stanowisku radców prawnych.

Pełne teksty wszystkich stanowisk uchwalone/przyjęte na Sesji Plenarnej znajdują się na stronie CCBE.

Podczas sesji były okazje do rozmów w mniejszych gremiach. Adw. Bartosz Grohman rozmawiał z Sallą Saastamoinen wskazując, że choć stanowisko Komisji wobec Polski jest zrozumiałe, to wstrzymywanie płatności środków Unijnych do Polski przedkłada się na sytuację obywateli i samorządów lokalnych, którzy winy za naruszenia przepisów traktatowych nie ponoszą.

Jedno wybrzmiewało klarownie – wszyscy rozmówcy polskiej delegacji są wdzięczni za pomoc Polski dla Ukrainy i dostrzegają pomoc polskiego społeczeństwa.

Oprac. R.pr. Maria Ślęzak i adw. Bartosz Grohman

